

ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 4
Knowledge, Attitude and Practices to Prevent and Control
Coronavirus Disease 2019 among Emergency Nurses
in hospital with in 4th Public Health Region

พิมพณดา วีระตรีชาจุณ*, เบญญพร บรรณสาร, ศิริลักษณ์ กิจศรีไพศาล

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปทุมธานี 12120

Pimnada Weeratreecharuj*, Benyaporn Bannaasan, Sirilak Kitsripisarn

Division of Adult and Gerontological Nursing, Faculty of Nursing, Thammasat University,
Pathum Thani 12120

*Corresponding authors, e-mail: Jirawan.seeladlao@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานหอผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สังกัดโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 4 จำนวน 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยแบบสอบถามดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ เท่ากับ 0.80, 0.95 และ 0.90 ตามลำดับ ทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าเท่ากับ 0.81, 0.91 และ 0.93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับพอใช้ (Mean = 19.42, S.D. = 2.37) คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดี (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) และคะแนนการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก (Mean = 2.88, S.D. = 0.17) โดยความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($r = .223$ และ $r = .247$, $p < 0.01$ ตามลำดับ) ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนส่งเสริมความรู้ และทัศนคติเพื่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาล สังกัดเขตสุขภาพที่ 4 ต่อไป

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พยาบาล
ห้องฉุกเฉิน

Abstract

This correlational descriptive research aimed to study the knowledge, attitudes and practices related to the prevention and control of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) as well as the relationships between these factors, among emergency nurses in hospitals within the 4th Public Health Region. The study involved a total of 167 participants. The research tools consisted of questionnaires assessing knowledge, attitudes and practices for the prevention and control of Coronavirus disease 2019. These instruments were evaluated for content validity by five qualified experts, giving indices of 0.80, 0.95 and 0.90 respectively. The reliability of the questionnaires was also assessed, resulting in reliability coefficients of 0.81, 0.91, and 0.93, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results showed that the level of knowledge about Coronavirus disease 2019 was at a fair level (Mean = 19.42, S.D. = 2.37), the scores of attitudes towards Coronavirus disease 2019 were at a good level (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) and scores of prevention and control of Coronavirus disease 2019 were at a very good level (Mean = 2.88, S.D. = 0.17). Knowledge and attitude were at a low level of positive correlation ($r = 0.223$, $p < 0.01$ and $r = 0.247$, $p < 0.01$, respectively) with prevention and control of Coronavirus disease 2019.

The results of the research can be used as basic information for knowledge promotion plans and attitudes for the prevention and control of Coronavirus disease 2019 among further groups of emergency nurses in hospital within the 4th Public Health Region.

Keywords: knowledge, attitude, practices to prevent and control Coronavirus Disease 2019, emergency nurses

บทนำ

ไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus disease 2019) หรือ โควิด 19 (COVID-19) เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ทำให้เกิดเป็นโรคติดต่อที่มีการระบาดอย่างรวดเร็วและมีความรุนแรงของโรคสูง ถือเป็นวิกฤติการณ์ทางสาธารณสุขของโลกและเป็นปัญหาสำคัญทางการแพทย์ จากรายงานข้อมูลพบผู้ติดเชื้อทั่วโลก ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2565 มีจำนวนทั้งสิ้น มากกว่า 418 ล้านราย และมีผู้เสียชีวิตสูงถึง 5 ล้านราย สำหรับประเทศไทยมีรายงานยืนยันการติดเชื้อทั้งสิ้น 2.69 ล้านราย เสียชีวิตทั้งสิ้น 22,594 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565)⁽¹⁾ และยังพบรายงานการติดเชื้อของผู้ป่วยทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง องค์การอนามัยโลก จึงกำหนดให้การระบาดของโควิด 19 เป็นการระบาดในระดับโลก (Pandemic)⁽²⁾

ผลกระทบหากมีการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยทางด้านร่างกาย รวมถึงทางด้านจิตใจ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ทำให้หลายประเทศต้องใช้มาตรการปิดประเทศ (Lock down) รวมถึงประเทศไทยได้ประกาศใช้สถานการณ์ภาวะฉุกเฉิน (State emergency) ทำให้องค์กรภาคธุรกิจจำนวนมากมีการปิดตัวลงทั้งชั่วคราวและถาวร ส่งผลให้เกิดการเลิกจ้างงาน สูญเสียรายได้ สูญเสียทางเศรษฐกิจในด้านสาธารณสุข เช่น การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การแพทย์ เมื่อนับรวมมูลค่าความสูญเสียต่าง ๆ ทั้งหมดคิดเป็นจำนวนเงินสูงถึงปีละ 10,000 ล้านบาท⁽³⁻⁴⁾ และปริมาณจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เพิ่มภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่

พยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็นบุคลากรการแพทย์ที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ และได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ เนื่องจากเป็นด่านแรกในการประเมินผู้ป่วย มีหน้าที่ดูแลและปฏิบัติการพยาบาลโดยตรงแก่ผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง โดยเฉพาะจุดคัดกรองผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงติดเชื้อโควิด19 ซึ่งบางโรงพยาบาลให้พยาบาลห้องฉุกเฉินเป็นผู้คัดกรองความเสี่ยงโรคโควิด ซึ่งหากผู้ป่วยมาด้วยอาการฉุกเฉินที่ต้องรีบช่วยเหลือทันที การคัดกรองหรือป้องกันอาจทำได้ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่ต้องสัมผัสผู้ป่วยที่เข้าข่ายสงสัยการติดเชื้อโควิด19 โดยตรงจากหัตถการ เช่น การเก็บตัวอย่างส่งตรวจ เป็นต้น อีกทั้งพยาบาลห้องฉุกเฉินต้องดูแลผู้ป่วยที่หลากหลาย และผู้ป่วยบางรายอาจไม่ได้มาโรงพยาบาลด้วยอาการทางระบบทางเดินหายใจ ซึ่งบางครั้งพยาบาลห้องฉุกเฉินอาจไม่ตระหนักถึง ทำให้มีโอกาสได้รับเชื้อโควิด 19 ได้ มีรายงานการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ของบุคลากรทางการแพทย์จากการปฏิบัติงานสูงถึงร้อยละ 10 หรือในบางประเทศมีรายงานการติดเชื้อถึง 1 ใน 10 สำหรับประเทศไทยพบรายงานข้อมูลบุคลากรและเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ติดเชื้อประมาณ 1,842 ราย โดยพบการติดเชื้อในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 62.5 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2565)⁽⁵⁾ จึงมีความจำเป็นที่พยาบาลแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องปฏิบัติการพยาบาลให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการและบริบทโรงพยาบาล เพราะจะช่วยให้มีความปลอดภัยจากการได้รับเชื้อหรือความเสี่ยงจากการติดเชื้อทั้งพยาบาลผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงผู้รับบริการในโรงพยาบาลด้วย⁽⁶⁾

จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมปฏิบัติ กล่าวคือ หากบุคคลใดมีความรู้ในระดับสูงส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดี รวมถึงหากบุคคลใดมีทัศนคติที่ดี ก็จะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้วยเช่นกัน ซึ่งตรงกับทฤษฎีของเบนจามินบลูม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge Attitude Practice : KAP) ของเบนจามินบลูม⁽⁷⁾ มาใช้ในการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในแผนกผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโควิด 19

พื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 เป็นพื้นที่เขตปริณชิตที่มีอาณาบริเวณที่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร เป็นเขตเมืองท่องเที่ยว รวมถึงเป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมากของประเทศ มีโรงพยาบาลระดับตติยภูมิและทุติยภูมิจำนวนทั้งสิ้น 12 แห่ง⁽⁸⁾ จากรายงานข้อมูลพบว่า มีจำนวนผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเขตสุขภาพที่ 4 มากที่สุดในประเทศไทย โดยมีผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อ 677 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมดในประเทศไทยวันที่ (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2563)⁽²⁾ จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบการประเมินความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรคโควิด 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินในประเทศไทย มีเพียงการศึกษาในพยาบาลกลุ่มอื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากบริบทการ

ทำงานของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน อีกทั้งการศึกษาในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังมีการศึกษาเป็นส่วนน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับประชาชนทั่วไป ผลการศึกษาที่ผ่านมามีจึงไม่สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาในเรื่องความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการบริหารทางด้านบริการการพยาบาล และเป็นแนวทางในการส่งเสริมความรู้ และทัศนคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อหรือแพร่กระจายโรคโควิด 19 ที่ถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลให้ผู้รับบริการและบุคลากรมีความปลอดภัยจากโรคโควิด 19

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 4
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlation descriptive study) ดำเนินการเก็บข้อมูล 30 กรกฎาคม 2565 - 10 มกราคม 2566

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิและระดับตติยภูมิ เขตสุขภาพที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 285 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน⁽⁹⁾ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้ 1) สุ่มจากระดับของโรงพยาบาล (Stratified sampling) ได้เป็นสองกลุ่ม คือ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ จำนวน 2 แห่ง และโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ จำนวน 10 แห่ง 2) เลือกการสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (Simple sampling without replacement) ได้โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ จำนวน 2 แห่ง และโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ จำนวน 10 แห่ง และ 3) คำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ในแต่ละระดับของโรงพยาบาล (Proportionate stratified random sampling) โดยการเทียบบัญญัติโดยตรงจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 167 คน

เกณฑ์การคัดเข้า เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้น 1 ทุกเพศ

เกณฑ์การคัดออก ปฏิบัติงานเป็นระดับหัวหน้าแผนก ผู้จัดการแผนก ขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในห้องฉุกเฉิน ประสบการณ์การเป็นพยาบาลวิชาชีพ สถานที่ปฏิบัติงาน หน้าที่ในหน่วยงาน การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หลักสูตรที่อบรม ลักษณะการคำถามเป็นปลายเปิดและปลายปิด จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวทางเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 30 ข้อ เป็นเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีคำตอบถูกเพียง 1 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความรู้ ดังนี้ 1) ตอบถูกต้อง เท่ากับ 1 คะแนน และ 2) ตอบผิด/ไม่ตอบ เท่ากับ 0 คะแนน เกณฑ์จำแนกระดับแบ่งเป็น 5 ระดับ⁽⁹⁾ ดังนี้ 1) คะแนน 0-17 (ต่ำกว่าร้อยละ 60) หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ 2) คะแนน 18-20 (ร้อยละ 60-69) หมายถึง มีความรู้ระดับพอใช้ 3) คะแนน 21-23 (ร้อยละ 70-79) หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง 4) คะแนน 24-26 (ร้อยละ 80-89) หมายถึง มีความรู้ระดับดี และ 5) คะแนน 27-30 (ร้อยละ 90-100) หมายถึง มีความรู้ระดับดีมาก

ส่วนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อ ผลกระทบ อุปสรรค ประโยชน์ ที่เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 ข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำแนกเป็น 5 ระดับ เลือกคำตอบเดียว รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ หากข้อคำถามที่เป็นเชิงบวก มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ 1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน 2) เห็นด้วย = 4 คะแนน 3) เฉยๆ = 3 คะแนน 4) ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน และ 5) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน และข้อคำถามที่เป็นเชิงลบ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ 1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน 2) เห็นด้วย = 2 คะแนน 3) เฉยๆ = 3 คะแนน 4) ไม่เห็นด้วย = 4 คะแนน และ 5) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 กำหนดการแปลระดับของทัศนคติ ใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย⁽¹⁰⁾

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68 – 5.00 หมายถึง ทัศนคติระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34 – 3.67 หมายถึง ทัศนคติระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 2.33 หมายถึง ทัศนคติระดับน้อย

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด 19 ของตนเอง ตามแบบวัดพฤติกรรมที่ผู้วิจัยและคณะสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ครอบคลุมเนื้อหาเช่นเดียวกับส่วนที่ 2 คำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำแนกเป็น 3 ระดับ เลือกคำตอบเดียว รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ หากข้อคำถามที่เป็นเชิงบวก มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ 1) ทำทุกครั้ง = 3 คะแนน 2) นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน และ 3) ไม่เคยทำ = 1 คะแนน และข้อคำถามที่เป็นเชิงลบ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ 1) ทำทุกครั้ง = 1 คะแนน 2) นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน และ 3) ไม่เคยทำ = 3 คะแนน เกณฑ์พิจารณาระดับพฤติกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคโคโรนาไวรัส 2019 แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้⁽⁹⁾

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ
ค่าเฉลี่ย 1.68 – 2.33	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.67	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อ 2 ท่าน พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันโรคติดเชื้อ 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลจำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา ด้านความชัดเจนภาษาและโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แบบสอบถามส่วนที่ 2, 3 และ 4 ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (CVI)⁽¹¹⁾ เท่ากับ 0.80 0.95 และ 0.90 ตามลำดับ

การหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับพยาบาลวิชาชีพ ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และได้ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาคุณสมบัติ เวลาในการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น โดยแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หาความเที่ยงโดยใช้สูตร KR-20⁽¹¹⁾ ได้ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแบบสอบถามการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ เท่ากับ 0.91 และ 0.93 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากได้รับหนังสืออนุมัติให้เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปที่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้รับอนุญาตผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ขอความร่วมมือในการทำวิจัยและให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย ตามระยะเวลาที่กำหนด นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ ทั้งนี้ในระหว่างเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ทำให้การเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลไม่สะดวก เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคคลภายนอกจำเป็นต้องเพิ่มผู้ช่วยวิจัย โดยมีการเตรียมผู้ช่วยวิจัยดังนี้ 1) ผู้วิจัยเข้าพบผู้ช่วยวิจัย ทั้ง 7 โรงพยาบาล สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้ สามารถปฏิเสธหรือขอถอนตัวจากการช่วยวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ 2) อธิบายถึงแบบสอบถามทั้งหมด รายละเอียดแต่ละข้อคำถาม และสอบถามถึงข้อสงสัยทั้งหมด ผู้ช่วยวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่ปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละเวรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย ลงนามในเอกสารจริยธรรมครบทุกคน ก่อนเริ่มแจกแบบสอบถาม หลังจากได้แบบสอบถามกลับมา ผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม แล้วจึงส่งกลับให้ผู้วิจัย ในการเก็บข้อมูลในสถานที่ต่าง ๆ ภายหลังเก็บความข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำความสะอาดข้อมูล (Data cleansing) พบว่า มีหัวหน้าแผนกฉุกเฉินทำแบบสอบถามมาทั้งหมด 4 ท่าน แต่เนื่องจากเป็นเกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) ทำให้ต้องตัดแบบสอบถามออก 4 ฉบับ จะเหลือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 163 คน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ เลขที่รับรอง COA No. 056/2565 รับรองวันที่ 26 กรกฎาคม 2565 โดยผู้วิจัยชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการวิจัย และประโยชน์ของการวิจัย รวมถึงถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งไม่มีการบังคับใด ๆ ในการตอบแบบสอบถาม จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และผลการวิจัยถูกนำเสนอในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาครั้งนี้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และทัศนคติ กับการปฏิบัติพฤติกรรมที่มีต่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

เมื่อสิ้นสุดการวิจัย พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คัดเข้าคัดออกที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และตอบแบบถามครบถ้วน รวมทั้งสิ้น จำนวน 163 คน โดยมีรายละเอียดผลการทดลอง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 163 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.1 โดยมีอายุในช่วง 20-30 ปีมากที่สุด ร้อยละ 35.0 โดยมีอายุเฉลี่ย 36.64 ปี (S.D.= 9.34) มีอายุน้อยที่สุดคือ 22 ปี และอายุสูงสุด คือ 59 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 97.5 โดยมีประสบการณ์การทำงานมากที่สุดคือช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 27.0 และมีเฉลี่ยเท่ากับ 14.14 ปี (S.D.=9.73) และระยะเวลาประสบการณ์การทำงานที่แผนก ER อยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 30.1 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.80 ปี (S.D.=9.12) ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ร้อยละ 65.0 ซึ่งเป็นพยาบาลปฏิบัติงานประจำแผนกมากที่สุด ร้อยละ 97.5 เจ้าหน้าที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพียงร้อยละ 24.5 โดยระยะเวลาในการอบรมส่วนใหญ่คือการอบรมระยะสั้นคือ 3 วัน และอบรมภายในโรงพยาบาล 1 วัน คิดเป็น ร้อยละ 9.8 และ 13.5 ตามลำดับ

2. คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เขตสุขภาพที่ 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ (Mean = 19.42, S.D. = 2.37) คะแนนทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับดี (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) และระดับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก (M = 2.88, S.D. = 0.17) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เขตสุขภาพที่ 4 โดยรวม (n=163)

ตัวแปร	Max	Min	Mean	S.D.	การแปลผล
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	24	3	19.42	2.37	ระดับพอใช้
ทักษะคิดเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.85	2.75	4.04	0.45	ระดับดี
การปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	3	2	2.88	0.17	ระดับดีมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะคิด ต่อการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินเขตสุขภาพที่ 4 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.223, p < 0.01$) และทักษะคิดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.247, p < 0.01$) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เขตสุขภาพที่ 4 (n=163)

ตัวแปร	1	2	3
1.การปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	1		
2. ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.223**	1	
3. ทักษะคิดเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.247**	.336**	1

** $p < 0.01$

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ (Mean= 19.42, S.D. = 2.37) โดยด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ อาจมีสาเหตุเนื่องจากโรคโควิด 19 เป็นโรคระบาดใหม่ รวมถึงกลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมน้อยเพียงร้อยละ 24.5 ซึ่งการอบรมน้อยอาจเนื่องมาจากการการเปลี่ยนแปลงไปของเชื้อไวรัส ที่ติดต่อง่ายขึ้น อาการและอาการแสดงเปลี่ยนไปตามเชื้อที่กลายพันธุ์ จึงทำให้การอบรมที่จัดให้อาจไม่ทันต่อการกลายพันธุ์ รวมถึงการช่วงที่มีระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้แต่ละโรงพยาบาลไม่สามารถส่งบุคลากรเข้าอบรมการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคไวรัสโคโรนาได้ทั้งหมด เพราะพยาบาลไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลทำให้มีความรู้ในระดับพอใช้ หากเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าหากพยาบาลได้รับการอบรมเรื่องโรคโควิด 19 จะมีความรู้ที่ดี⁽¹²⁾ แต่พยาบาลวิชาชีพยังสามารถศึกษาโรคไวรัสโคโรนา 2019 ได้เอง โดยผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ หรือเรียนรู้จากการทำงาน รุ่นพี่พยาบาลในแผนก และเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และประสบการณ์จากการเรียนรู้จากมีส่วนช่วยสนับสนุนหรือยับยั้งมิให้เกิดการ

แสดงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพ สามารถอธิบายได้ว่าบุคลากรในโรงพยาบาลที่ทำงานเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันการติดเชื้อเป็นระยะเวลานานทำให้เกิดการสั่งสมองค์ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันการติดเชื้อดังกล่าวผ่านงานวิจัยที่ผ่านมาได้กล่าวว่าผู้ที่มีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อดีจะมีแนวโน้มที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁽¹³⁾

2. ผลการศึกษาการมีทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับดี (Mean = 4.04, S.D. = 0.45) ทั้งนี้เพราะว่าพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ ร้อยละ 98.2 เห็นว่าการปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรคไวรัสโคโรนา 2019 ช่วยทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีมาตรฐานดีขึ้น ช่วยลดการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ทัศนคติเชิงบวกสามารถส่งเสริมการจัดการโรคที่มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของภาลณี ขาวทอง⁽¹⁴⁾ ที่พบว่าพยาบาลส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก (Mean = 2.88, S.D. = 0.17) อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยโรคนี้เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดภาวะการระบาดในวงกว้างอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทำให้เกิดการติดเชื้อและการเสียชีวิตในบุคลากรสาธารณสุขและประชาชนทุกกลุ่มวัย⁽¹⁵⁾ จึงทำให้มีการสื่อสารเกี่ยวกับโรคอย่างต่อเนื่องและแพร่หลายในทุกสื่อสังคม จึงทำให้บุคลากรมีการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบกับบุคลากรยังกลัวจะเกิดการติดเชื้อ หรือนำเชื้อไปติดกับบุคคลในครอบครัว จึงมีการปฏิบัติตามแนวการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อเป็นอย่างดี ทำให้บุคลากรโรงพยาบาลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะในด้านระบบบริหารจัดการด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ (Administrative controls) (Mean = 2.93, S.D. = 0.20) ถึงแม้ว่าจะตรงข้ามกับความรู้ของพยาบาลวิชาชีพห้องฉุกเฉินซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ สามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากการกำหนดโครงสร้างจำเป็นพื้นฐานและกิจกรรมสำหรับควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ มีนโยบายในการควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโควิด 19 ในหน่วยบริการสุขภาพที่ชัดเจน เช่น การตรวจคัดกรองที่เหมาะสมในผู้ที่มีการติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจที่อาจเกิดจากโรคโควิด 19 การป้องกันความแออัดโดยเฉพาะในแผนกฉุกเฉิน การแยกผู้ป่วยที่ต้องนอนโรงพยาบาลไปต่างหาก การจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) อย่างเพียงพอ และการปฏิบัติตามขั้นตอนและนโยบายการควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในทุกมิติการบริการสุขภาพ⁽¹⁶⁾

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติ ต่อการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินเขตสุขภาพที่ 4 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.223, p < 0.01$) และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.247, p < 0.01$) ในด้านความรู้ สามารถอธิบายได้ว่าพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ที่มีความเข้าใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะทำ

ให้เกิดการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นการกระทำออกมาตามองค์ความรู้ที่มี โดยความรู้ที่นั้นอาจมาจากกระบวนการเรียนรู้ การสังเกต การปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น⁽¹⁷⁾ จึงอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในรูปแบบของหลักสูตรการอบรม แต่พยาบาลส่วนใหญ่ใช้วิธีการเรียนรู้ และสอนกันเองในแผนก ทำให้พยาบาลรู้หลักการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ และพยาบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน ทำให้สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้พยาบาลสามารถการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธวัชชัย ยืนยาว และคณะ ได้ศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของนักศึกษาพยาบาลในเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)⁽¹⁸⁾ ในด้านทัศนคติ สามารถอธิบายได้ว่าทัศนคติเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ โดยบุคคลจะมีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติสิ่งใด อย่างต่อเนื่องเมื่อมีทัศนคติที่ดี เนื่องจากทัศนคติที่ดี ทำให้บุคคลเชื่อว่ามีผลลัพธ์ทางบวกต่อตนเองและผู้อื่นจากการแสดงพฤติกรรมนั้นได้ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลแล้ว ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมตามมาอีกด้วย⁽¹⁸⁾ และสอดคล้องกับแนวคิดของบลูม⁽⁷⁾ ที่กล่าวว่า ความรู้จะไม่ถูกนำไปใช้หรือลงมือปฏิบัติ จนกว่าจะเกิดทัศนคติที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติ นั้น ๆ หากพยาบาลได้รับข้อมูลที่ตี ส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีในทางบวก ก็จะสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งพยาบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานค่าเฉลี่ย 9.49 ปี ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม ทำให้พยาบาลเห็นความสำคัญและตระหนักต่อการป้องกันการติดเชื้อ ส่งผลให้พยาบาลมีทัศนคติที่ดีและต้องการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนส่งเสริมความรู้ ส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคโควิด 19 รวมถึงออกแบบโปรแกรมเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคโควิด 19 ของพยาบาลห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาล สังกัดเขตสุขภาพที่ 4 ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป ควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันและแพร่กระจายเชื้อโควิด 19

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างทุกแห่ง ที่ให้ความกรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic [internet]. 2022 [cited 2022 Oct 1]. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
2. Department of Disease Control. Coronavirus disease 2019 situation report [internet]. 2022 [cited 2023 Feb 12]. Available from: <https://ddcportal.ddc.moph.go.th/portal/apps/opsdashboard/index.html#/20f3466e075e45e5946aa87c96e8ad65> (in Thai)
3. Picheansathian W. Personal Protective Equipment for COVID-19 by Health Care Workers. TJNMP 2020; 7(1):7-24. (in Thai)
4. Nasueb S. Economic and social impact from the outbreak of Covid-19 on a global scale and in Thailand. Nonthaburi: Department of Disease Control; 2021. (in Thai)
5. Prommongkol J, Seesong N, Dowjaeng N, Namket R, Nittayasuth N. Epidemiological characteristic of coronavirus disease 2019 [COVID-19] among healthcare workers during the pandemic, 1 January 2020–12 March 2022. Weekly Epidemiological Surveillance report, Thailand 2022;53(29):441-52. (in Thai)
6. Memish ZA, Zumla AI, Al-Hakeem RF, Al-Rabeeah AA, Stephens GM. Family cluster of Middle East respiratory syndrome coronavirus infections. NEJM 2013; 368(326):2487-94.
7. Bloom BS. Taxonomy of education objectives: The classification of education goals: Handbook 1: Cognitive domain. 20th ed. New York: David McKay; 1964.
8. Ministry of Public Health. General information in 4th Public Health [internet]. 2020 [cited 2020 Oct 8]. Available from: https://rh4.moph.go.th/about_r4.php (in Thai)
9. Kaiwan Y, Phlaprom K. Basic thesis. Bangkok: Pimdee; 2010. (in Thai)
10. Aneksook S. Statistical methods for research. 3rd. Chonburi: Burapha University; 2009. (in Thai)
11. Meehanpong P, Chatdokmaiprai K. Assessing quality of research instrument in nursing research. JRTAN 2018;19(1):9-15. (in Thai)
12. Dixiao Y, Wangsrikhun S, Yothayai C. Knowledge, attitudes, and practices regarding COVID-19 management among emergency nurses in Chengdu, The People's Republic of China. Nursing Journal CMU 2022;49(4):1-14. (in Thai)

13. Chidvilay S. knowledge, attitudes and behaviors related to the prevention and control of infection in hospitals nursing profession Ratchaburi. [Thesis]. Nakornpathom: Silpakorn University; 2013. (in Thai)
14. Kawtong P. Factor affecting infections surveillance control by nurse in a medical department of Phramongkulkhao hospital. [Dissertation]. Bangkok: Kasetsart University; 2010. (in Thai)
15. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic [internet]. 2022 [cited 2022 Oct 1]. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
16. World Health Organization. Coronaviruses (COVID-19) [internet]. 2020. [cited 2022 Dec 10]. Available from: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>
17. Ajzen I. Attitudes, personality and behaviour. 2nd ed. Milton-Keynes: Open University Press/McGraw-Hill; 2005.
18. Yeunyow T, Promwong W, Kadsanit K. Knowledge, attitude and prevention behavior of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) infection among nursing students in Boromarajonani College of Nursing, The North Eastern Region Network. UDHOSMJ 2021;29(2):204-13. (in Thai)